

Після есею
Томаса Пінчона
про приємне нічо-
гонероблення якраз
будуть до теми і мої
„Мрії“.

Юрій ВИННИЧУК

МРІЇ

Читати я люблю дужче, аніж писати. Якби було можливо, я б ніколи нічого не писав, а тільки читав, читав, читав... І так – тисячу літ або й дві...

Ще я люблю мріяти. У мене багато мрій. В одній з них я – безсмертний полководець, який має десять тисяч безсмертних воїнів і може виправити історію.

Ось я розгромлюю війська Юлія Цезаря, які штурмують Александрію. Але не тому, що я теж втрискався по вуха у Клеопатру, зовсім ні... А тому, що я люблю читати. Тоді, як відомо, згоріла частина багатющої александрійської книгозбірні. І ось я рятую її. А на Клеопатру мені начхати, навіть мені ця повія? Вона, звичайно, після того, як я розгромив Цезаря і прогнав його назад до Риму, кидається мені на шию і запрошує у свої покої, але я гордо звільняюся із її обіймів і даю наказ військовим вертатися додому. В нагороду за порятунок її царства я забираю частину александрійської бібліотеки. Усе, що встигли скопіювати єгипетські жерці, і замовляю копії решти папірусів. За це я обіцяю щоразу, як тільки над Єгиптом нависне небезпека, примчати і розбити ворога.

Я рятую хетське, шумерське і вавилонське царства. Взамін вивожу глиняні таблички.

У 33-му році я задумуюся, чи варто рятувати Ісуса Христа. Чи моє чергове втручання не буде фатальним? На жаль, я не маю з ким порадитися. Я не подбав про те, аби прихопити з собою у вічність кількох своїх друзів. У всякому разі я вирішив не пропустити такого захопливого видовища, як розп'яття на Голгофі. Ось поруч зі мною у натовпі стоїть святий Петро, а ось святий Павло, а там он святий Лука. Дід у мене був Лук'яном, йому буде приємно, що я зазнаюмився з Лукою. Син у мене Олесь-Лук'ян. Святий Лука, витираючи слюзи, запрошує мене після страти до корчми. Я розповідаю йому про своє військо і про те, що міг би врятувати Ісуса. Лука дивиться на мене, як на божевільного. Якийсь час мовчить, потім видушує: „Його ніхто у світі не міг би врятувати, окрім самого Отця“. Я полегшено зітхаю, що таки не помилюся і не наробив дуриць.

У 641 році я громлю арабські війська халіфа Омара. І знову ж таки через любов до читання, бо Омар особисто наказав спалити александрійську бібліотеку, оскільки „все, що важливе для людства, є в Корані, а чого нема в Корані – те зайве“. Омара я саджу на кіл разом із сотнею його емірів. Потім я ставлю край арабській експансії і просуванню ісламу.

Я також розбиваю чжурчженів, монголів, а згодом і маньчжурів, рятуючи китайську культуру і тисячі спалених книг.

Вдома я розбудовую Русь. Оскільки люблю читати, то в мене у кожному селі – школа. При кожному монастирі – велика книгозбірня. Я приймаю корону від Папи Римського і не пускаю сюди ні візантійців, ні болгар. Посилаю агентів до Китаю і викрадаю секрет виготовлення паперу. Конструюю друкарський верстат і клепаю сотні, ні – тисячі найважливіших світових творів. Територія Русі – це вся наша етнографічна територія, плюс Білорусь, Словаччина, Молдова і Румунія.

На початку XIII сторіччя я знищую Чингісхана і рятую всю Середню Азію, Кавказ та Східну Європу від татарської навали. І знову ж таки рятую бібліотеки. Після цього іду в похід на турків, які вриваються у Візантію, і жену їх аж до Афганістану. Іслам не переступив кордонів Європи. Завдяки цьому албанці залишились католиками, вони уже не розмножуються, як кролики, і не претендують на Косово.

Потім я арештовую Кромвеля, рятую короля Карла від страти і визволяю Ірландію з-під англійського гніту. Кромвеля я саджу на кіл. За те, що він, скотина, мордував ірландців. Перед тим я страчую короля Генріха VIII і рятую католицизм для Англії. Шотландців і валійців допомагаю вибороти свободу. Пізніше у вигляді компенсації вирушаю зі своїм військом до Америки і допомагаю англійцям впоратися з Джорджем Вашингтоном. Америка залишається під владою Англії. Коли вибухає громадянська війна між Північчю і Півднем, я допомагаю Півдню. Література і кінематограф звичайно втраять „Розвіяних вітром“, зате Америка

не стане батьківщиною безлічі сект, які потім попруть до нас. Америка буде гарною католицькою державою.

Московія у мене – невеличка скромна країна під протекторатом Русі, усіх візантійських і болгарських проповідників я під ескортом відсилаю до Москви. Я не маю жодного бажання робити московитів католиками. Урал, Сибір, Далекий Схід належать нам. Сахалін і Камчатку я віддав Японії за те, що вони відкрили у нас школи карате.

Запорізьку Січ я руйную, бо козаки від бездіяльності перетворюються на піратів і загрожують цілісності держави. Оскільки вся Перська затока з її багатющими покладками нафти належить Україні, я переселив козаків у Бахрейн, де вони під проводом кошового Калнишевського створили Нову Січ і успішно воюють з арабськими племенами. За що Ізраїль нам дуже вдячний, тим більше, що я у всі віки стояв на сторожі його свободи і процвітання. Євреї уже не мусять мандрувати світами, вони живуть у чудовій країні Ізраїль. Правда, внаслідок цього Америка і Європа дуже збідніють, у них ніколи не буде Спінози, Урієля Акости, Гайне, Кафки, Цвайґа, Канетті, Гемінґвея, Беллоу, Чапліна, Фройда, Мандельштама, Пастернака, Бродського, Яна і Дмитра Табачників.

Але ж зате й не буде усіляких антисемітів. Навіть такого поняття як антисемітизм не виникне. І все це завдяки мені. Тому не дивно, що в центрі Тель-Авіва я – весь бронзовий – сиджу на бронзовому коні і тримаю в руках бронзового меча. Голуби мені, звісно, тришки накапостили, але все одно приємно. Там ще якийсь напис на постаменті на івриті. Ідиш ж бо нема! Здається, подяка. Ну, та менше з тим. У мене ж пам'ятники по усьому світу – і від вдячних ірландців, і від вдячних шотландців, і від вдячних валійців, від вдячних басків, каталонців, провансальців, ельзасців, корсиканців, сицилійців, бретонців, фламандців, фризів, фарерців, лужицьких сербів... Боже, як же я ту Європу покавальцював! Хоча з вепсами, іжорцями і латгальцями, здається, переборщив...

У себе вдома я змушений буду правити залізною рукою. За жодну ціну не дозволю Сковороді викладати в університеті. Тараса Шевченка віддам у солдати, бо якщо поїде навчатися до Парижа, то писання закине остаточно. Не кажу вже про те, що зіп'ється з Делакруа і Корбе. Франкові не допоможу ані копійкою, інакше він стільки не напише. З Коцюбинським навпаки – державна служба йому тільки заважала. Павла Грабовського зашлю у Сибір, це йому піде на користь.

В умовах українського великодержавного шовінізму література буде розвиватися зовсім інакше, ніж то було б за колоніалізму. А відтак я не зможу прочитати творів Марка Вовчка чи побачити на сцені п'єсу „Як ковбаса та чарка, то минеться сварка“. Зрештою, я також не зможу ніколи прочитати ані „Прапорносців“, ані „Партія веде“ (хоча не певен), ані „Платон Кречке“. Я не побачу в пантеоні героїв ані Мазепи, ані Петлюри, ані Бандери. Україна – могутня держава, і кожен займається тим, до чого покликаний. Мазепа – меценатством, Петлюра – літературною критикою і перекладами, Бандера – агрономією. Інколи в пресі можна натрапити на згадки про лектора Кравчука, сільського поета Мороза, бухгалтеря Ющенка, інженера-конструктора Кучму, публіциста Вітренко, модельєра Тимошенко, знаного шахтаря Януковича.

У 1870 році я викрадаю маленького Володимира Ульянова, у 1879 – маленького Йосипа Джугашвілі, а в 1889 – маленького Адольфа Шкільґрубера і віддаю їх до освічених українських родин. А в перспективі Володимир Уляненко напише сто томів чудових творів, Йосип Джугра стане видатним мовознавцем, Андрій Шкляр займеться історією і створить українську національну доктрину.

У 1914 році напередодні пострілу в Сараєві я ліквідовую Гаврила Принципца разом із його однодумцями. Ерцгерцог врятований, Перша

коллаж: ЮрКох

світова війна відмінється. Зрештою, як і Друга. Бо я жертвую німцям Ханти-Мансійський повіт, що набагато перевершує усі їхні територіальні забаганки.

Мир і благодать панують на землі.

Увесь цей час, усі три тисячі років я кожен вільну хвилину віддаю своєму улюбленому заняттю – читанню. Інколи я дозволяю собі що-небудь написати. Наприклад, „Гамлета“, „Божественну комедію“, „Дон-Кіхота“ чи „Гаргантюа і Пантаґрюеля“, але це для мене не більше, як забава. Винятково для збагачення рідної літератури і буквально за кілька років до появи цих шедеврів в Англії, Італії, Іспанії чи Франції. При цьому я не забуваю їх поширити на всіх європейських мовах, аби якому-небудь невдачі Шекспіру чи провінційному Данте не спало на думку написати те саме. Проте я не захланний. Мені ліньки пріти над „Пошуками втраченого часу“, але „Улісса“ таки не віддаю, а пристосовую до Львова. Якби я знав, чого це мені буде вартувати, я ліпше б викрав маленького Джойса і віддав би на виховання Ганні Барвінок. Можливо, матуся з неї вийшла б краща, ніж письменниця.

Інколи я дозволяю собі розважитися. На початку 1960-х років викрадаю трьох немовлят. Маленького Юрчика Андруховича вивожу в Венецію, де віддаю на виховання до гарної італійської родини. Вітю Неборака вивожу в Туркменію, де віддаю на виховання до гарної туркменської родини. Олесика Ірванця вивожу в Америку, де віддаю на виховання до гарної американської родини в штаті Оклахома.

У березні 2005 року всі вони, як молоді і талановиті письменники, отримують запрошення на безкоштовне турне до чудового міста Львова. Я призначаю їм зустріч 1 квітня біля Оперного театру. Ось із таємничою усмішкою Мони Лізи котить за собою валізу видатний італійський письменник Джорджо Андручеллі, ось з-за рогу стрибками, догрізаючи гот-доґа, вигулькує американський драматург Алекс Ірвенґо, а ось у супроводі численного гарему і всіх своїх ста тридцяти п'яти нащадків впливає туркменський народний поет Вахід Худайназар Курбандурди Неборақ-огли.

Якийсь час я чемно спостерігаю, як усі вони, перекикуючи один одного, жваво розмахуючи руками і потрясаючи мобільками, намагаються порозумітися за допомогою італійської, англійської і туркменської мов, а тоді підходжу в бездоганному білому костюмі, у білих мештах і білих рукавичках і кажу чистісінькою українською мовою:

– А це, пацани, і є справжнє Бу-ба-бу!